

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Veroniky Juříčkové, soudce Filipa Dienstbiera a soudkyně Jiřiny Chmelové v právní věci žalobce: **M. M.**, zastoupený Mgr. Janem Švarcem, advokátem, sídlem Vodičkova 695/24, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 11. 2023, č. j. MPSV-2023/241911-911, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. 5. 2024, č. j. 19 Ad 3/2024-27,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení případu

[1] Úřad práce České republiky – Krajská pobočka pro hlavní město Prahu rozhodnutím ze dne 1. 9. 2023, č. j. 1416418/23/AB, odňal žalobci dávku státní sociální podpory příspěvek na bydlení ode dne 1. 10. 2013, neboť žalobce k výzvě neosvědčil skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu (§ 61 odst. 2 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře). Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím zamítl žalobcovo odvolání a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Městského soudu v Praze, který ji rozsudkem označeným v záhlaví zamítl. Městský soud podrobně rekapituloval dosavadní průběh řízení, přičemž za rozhodující považoval výzvu správního orgánu (ze dne 11. 8. 2023) vyzývající žalobce k osvědčení konkrétních rozhodných skutečností, mj. ke specifikaci, ke kterému ze dvou bytů v domě je nárok na dávku uplatňován, a rovněž k osvědčení výše nákladů na bydlení (k tomuto konkrétnímu bytu) za rozhodné období. Ve výzvě byl žalobce také poučen o následcích neuposlechnutí výzvy. Žalobce však na

výzvu nereagoval, správní orgán mu proto důvodně dávku odňal. Městský soud shledal důvodným požadavek správního orgánu obsažený ve výzvě, aby žalobce osvědčil, který ze dvou bytů v domě užívá, resp. ve vztahu ke kterému z těchto bytů žádá o příspěvek na bydlení (zda k bytu 3+1, či 5+1). Dle městského soudu může být dle judikatury Nejvyššího správního soudu celý rodinný dům považován za byt, avšak toliko v situaci, kdy fakticky představuje jeden byt. V nyní posuzovaném případě se však v domě nacházejí dvě bytové jednotky. Městský soud připomněl, že příspěvek na bydlení je vázán na konkrétní bytovou jednotku, přičemž je nutné doložit náklady související s touto bytovou jednotkou. Vzhledem k tomu, že žalobce výzvě nevyhověl, byly dle soudu dány důvody pro odnětí dávky dle § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře. K námitce, že žalobci nebyla před vydáním prvostupňového rozhodnutí dána možnost vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí, městský soud uvedl, že žalobce byl k seznámení s podklady vyzván přípisem ze dne 22. 8. 2023. V řízení však zůstal pasivní, následně podal pouze blanketní odvolání.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost. V ní namítl, že městský soud ignoruje judikaturu Nejvyššího správního soudu, dle které je třeba bytem pro účely příspěvku na bydlení považovat rovněž rodinný dům. Ve stěžovatelově případě byla nájemní smlouva uzavřena na celý dům, přičemž nebylo možno splnit požadavek identifikace konkrétního bytu. Nájemné bylo hrazeno jednou částkou za celý dům, nešlo je tedy vyčíslit ve vztahu ke konkrétnímu bytu. Dům nebyl rozdělen na bytové jednotky, rozdělení na byty existuje pouze v kolaudačním rozhodnutí. Osvědčení rozhodných skutečností (požadované správními orgány) proto nebylo v daném případě možné. Pokud tedy za dané situace stěžovatel na výzvu neodpověděl, nemohla být tato skutečnost důvodem pro odnětí dávky. Městský soud dle stěžovatele také nesprávně uzavřel, že jej prvostupňový správní orgán nemusel vyrozumívat o možnosti seznámit se s podklady pro rozhodnutí.

[4] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry městského soudu. Konstatoval, že v pronajatém domě jsou kolaudovány dva byty, tvrzení stěžovatele o rodinném domě jako jediné bytové jednotce označil za účelové. Žalovaný zpochybnil, že by stát měl stěžovateli hradit nájemné a náklady spojené s bydlením ve dvou bytech nadstandardní velikosti.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[5] Podle § 104a odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), Nejvyšší správní soud odmítne pro nepřijatelnost kasační stížnost ve věci, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, jestliže svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[6] Kritéria přijatelnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud vymezil již v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, která se uplatní též na

pokračování

všechny věci, ve kterých před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS). Kasační stížnost je proto přijatelná v případech, k nimž se judikatura doposud nevyjádřila, v nichž existuje judikatura rozporná (nejednotná), nebo je potřeba učinit judikaturní odklon. Dále je kasační stížnost přijatelná rovněž v případech zásadního pochybení krajského soudu, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele (viz také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2021, č. j. 10 As 154/2021-23, nebo usnesení ze dne 27. 8. 2021, č. j. 9 As 144/2021-31).

[7] Městský soud ve věci rozhodl v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, která se již zabývala vznesenými kasačními námitkami, a to přímo ve vztahu k osobě stěžovatele.

[8] Již z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 10. 2010, č. j. 3 Ads 23/2010-98, č. 2267/2011 Sb. NSS, plyne, že jedním z pojmových znaků bytu pro účely příspěvku na bydlení je skutečnost, že se jedná o určitou ucelenou jednotku schopnou plnit samostatně funkci bydlení. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 10. 2018, č. j. 1 Ads 85/2018-37 pak je třeba, a to při splnění dalších předepsaných podmínek, považovat pro účely příspěvku na bydlení za byt i rodinný dům (bod 22 citovaného rozsudku).

[9] Z citované judikatury Nejvyššího správního soudu tedy vyplývá, že rozhodující pro definici bytu vždy byla ucelenost jednotky plnící samostatně funkci bydlení. Takovou jednotkou jistě může být i celý rodinný dům. Z rozsudku č. j. 1 Ads 85/2018-37 však nelze dovozovat, že by takovou jednotkou měl být celý dům i v případě, kdy je v něm vymezeno více bytů (tedy více samostatných ucelených jednotek). Tomu odpovídá i současná definice bytu obsažená v § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře.

[10] Přímo ve vztahu k osobě stěžovatele a témuž rodinnému domu pak byly stěžovatelovy obdobné námitky již Nejvyšším správním soudem vypořádány. V rozsudku ze dne 1. 3. 2017, č. j. 6 Ads 218/2016-20, a aktuálně též v rozsudku ze dne 3. 12. 2024, č. j. 5 Ads 36/2024-26, bylo předmětem řízení nepřiznání dávky příspěvku na bydlení stěžovateli v jiném posuzovaném období, přičemž shodně jako v nynější věci stěžovatel nevyhověl výzvám správního orgánu obdobného obsahu. Nejvyšší správní soud v uvedených rozsudcích konstatoval, že pro případné přiznání požadované dávky bylo nezbytné zjistit, který byt v domě stěžovatel skutečně obývá, a dále skutečné náklady spojené s pronájmem a užíváním tohoto konkrétního bytu. Vzhledem k tomu, že v celém domě bydlelo v posuzovaném období v některém ze dvou bytů několik dalších osob, považoval soud za stěží představitelné, že by se tyto osoby na úhradě nájemného žádným způsobem nepodílely a že stěžovatel (nezaměstnaný a bez jakéhokoliv příjmu) hradí sám měsíčně jako nájemné celého domu částku převyšující 25 000 Kč (bod 11 rozsudku č. j. 6 Ads 218/2016-20). V bodech 35 a 36 rozsudku č. j. 5 Ads 36/2024-26 pak Nejvyšší správní soud vyslovil, že *„posouzení nároku na příspěvek na bydlení podle zákona o státní sociální podpoře je vázáno ke konkrétnímu bytu a nákladům na bydlení s bytem spojeným. To znamená, že splnění zákonných podmínek posuzuje správní orgán ve vztahu k výdajům žadatele na bydlení spojeným s konkrétním bytem, nikoliv v rovině nákladů vynaložených za celý rodinný dům, v němž se konkrétní byt nachází. Žadatel k žádosti o přiznání příspěvku na bydlení dokládá informace o konkrétním bytě a nákladech s ním spojených a správní orgán rozhoduje o tom, zda žadatel má, či nemá nárok na příspěvek na bydlení. Primárně bylo*

odpovědností stěžovatele osvědčit všechny rozhodné skutečnosti, a to nejpozději ve (...) lhůtě počítané od doručení výzvy k osvědčení těchto skutečností.“

[11] Městský soud dále neučinil stěžovatelem tvrzený závěr, že jej správní orgán nebyl povinen vyrozumět o možnosti seznámit se s podklady pro rozhodnutí. Naopak v napadeném rozsudku poukázal na to, že stěžovatel byl k seznámení se s podklady správním orgánem řádně vyzván. Tato kasační námitka se tak mívá s posouzením učiněným městským soudem.

IV. Závěr a náklady řízení

[12] Vzhledem k tomu, že městský soud rozhodl v souladu s ustálenou a jednotnou judikaturou, která poskytuje odpověď na stěžovatelem vznesené kasační námitky, a nepochybil ani při výkladu hmotného či procesního práva, Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[13] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a 7 ve spojení s § 120 s. ř. s. K odmítnutí pro nepřijatelnost dochází na základě zjednodušeného věcného posouzení případu (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS), a proto je na místě rozhodnout o náhradě nákladů řízení podle úspěchu ve věci (viz již citované usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 9 As 83/2021-28). Žalobce (stěžovatel) neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec obvyklé úřední činnosti, náhrada nákladů řízení se mu tudíž nepřiznává.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. prosince 2024

Mgr. Ing. Veronika Juříčková
předsedkyně senátu